

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Metodologia badań literaturoznawczych

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska Specjalność filologia rosyjska Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2025/26 Kod zajęć 09FWSROSS.21S.06387.25 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy w module Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Koordynator zajęć	Anna Stryjakowska	
Prowadzący zajęcia	Anna Stryjakowska, Edyta Fedorushkov	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie pogłębionej i poszerzonej wiedzy na temat przedmiotu badań i dróg rozwoju literaturoznawstwa.
C2	Przekazanie pogłębionej wiedzy o szkołach badawczych współczesnej metodologii literaturoznawczej, ich powiązaniach oraz specyficznej terminologii wprowadzanej w zakresie badań nad dziełem literackim.
C3	Kształtowanie umiejętności interpretacji, wartościowania i problematyzowania utworów literackich zgodnie z wytycznymi określonych teorii i szkół badawczych.
C4	Kształtowanie umiejętności w zakresie analizy i syntezy poglądów przedstawicieli poszczególnych metodologii literaturoznawczych.

Wymagania wstępne

Wiedza i umiejętności z zakresu literatury, kultury i historii rosyjskiego obszaru kulturowego – odpowiednia dla poziomu studiów.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna teorie badawcze współczesnego literaturoznawstwa, proponowane w ich ramach koncepcje dzieła literackiego i sposoby jego badania oraz powiązania między szkołami teoretycznymi	FWS_K2_W01, FWS_K2_W02, FWS_K2_W03, FWS_K2_W04, FWS_K2_W06, FWS_K2_W10	Kolokwium pisemne, Ewaluacja aktywności na konwersatorium
W2	zna i rozumie pojęcia z zakresu literaturoznawstwa i terminologię właściwą dla poszczególnych szkół teoretycznych	FWS_K2_W02, FWS_K2_W03, FWS_K2_W06, FWS_K2_W10	Kolokwium pisemne, Ewaluacja aktywności na konwersatorium
W3	zna i rozumie metody interpretacji, wartościowania i problematyzowania utworów literackich właściwe dla określonych teorii i szkół badawczych	FWS_K2_W03, FWS_K2_W06, FWS_K2_W10	Kolokwium pisemne, Ewaluacja aktywności na konwersatorium
W4	zna i rozumie proces ewolucji refleksji teoretycznej w literaturoznawstwie i toczoną w jego ramach polemikę naukową	FWS_K2_W03, FWS_K2_W04, FWS_K2_W05, FWS_K2_W06, FWS_K2_W10	Kolokwium pisemne, Ewaluacja aktywności na konwersatorium
W5	zna i rozumie społeczno-polityczne uwikłania poszczególnych teorii literaturoznawczych oraz ich światopoglądowe implikacje	FWS_K2_W03, FWS_K2_W04, FWS_K2_W05, FWS_K2_W06, FWS_K2_W09, FWS_K2_W10	Kolokwium pisemne, Ewaluacja aktywności na konwersatorium
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wskazać możliwości aplikacji poznanych teorii w analizie i interpretacji dzieła literackiego	FWS_K2_U02, FWS_K2_U06	Kolokwium pisemne, Ewaluacja aktywności na konwersatorium
U2	potrafi krytycznie ustosunkować się do zapatrywań poszczególnych szkół teoretycznych i, na podstawie zdobytej wiedzy, wyrazić własne zdanie w oparciu o merytoryczną argumentację	FWS_K2_U01, FWS_K2_U02, FWS_K2_U05, FWS_K2_U06	Kolokwium pisemne, Ewaluacja aktywności na konwersatorium
U3	potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w merytorycznej dyskusji na temat teorii literatury	FWS_K2_U01, FWS_K2_U02, FWS_K2_U04, FWS_K2_U05, FWS_K2_U06	Ewaluacja aktywności na konwersatorium
U4	potrafi samodzielnie poszerzać swoją wiedzę o literaturze badanego okresu w oparciu o dostępne źródła naukowe i popularnonaukowe	FWS_K2_U01, FWS_K2_U02, FWS_K2_U03, FWS_K2_U15	Kolokwium pisemne, Ewaluacja aktywności na konwersatorium
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	jest gotów/-owa do stałego aktualizowania i poszerzania swojej wiedzy i umiejętności z zakresu teorii literatury	FWS_K2_K01	Kolokwium pisemne, Ewaluacja aktywności na konwersatorium
K2	jest gotów/-owa do uczestnictwa w formalnych i nieformalnych rozmowach o literaturze	FWS_K2_K02, FWS_K2_K03, FWS_K2_K05, FWS_K2_K06	Kolokwium pisemne, Ewaluacja aktywności na konwersatorium

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ewolucja refleksji teoretycznej. Przedmiot zainteresowań teorii literatury.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
2.	Interpretacja tekstu literackiego. Polemika wokół swobody interpretacji.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
3.	Fenomenologiczna percepcja dzieła literackiego.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
4.	Formalizm rosyjski. Pojęcie chwytu.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
5.	Strukturalizm i semiotyka w literaturoznawstwie.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
6.	Hermeneutyka literaturoznawcza jako „wyzwolenie interpretacji”. Pojęcie koła hermeneutycznego.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
7.	Poststrukturalizm i dekonstrukcja. Krytyka znaku J. Derridy. Dekonstrukcja jako praktyka interpretacyjna. Intertekstualność a koncepcja tekstowej natury rzeczywistości.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
8.	Kulturowa teoria literatury. Wybrane zagadnienia.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
9.	Badania genderowe w literaturoznawstwie.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
10.	Zagadnienie podmiotu literackiego.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
11.	Antropologia literatury. Filologia jako laboratorium antropofikcji.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
12.	Dzieło literackie jako pole konstruowania tożsamości. Autobiografizm i autofikcja.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium
13.	Wybrane zagadnienia z zakresu najnowszych metod badawczych.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
-------------	----------------------------------

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Podstawowe warunki zaliczenia zajęć: - obecność na zajęciach konwersatoryjnych (dopuszczalna 1 nieobecność w semestrze bez konsekwencji, pozostałe nieobecności, niezależnie od przyczyny, należy odrobić w formie rozmowy na konsultacjach; opuszczenie powyżej 50% zajęć może skutkować odmową zaliczenia); - uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium zaliczeniowego. Kryteria oceny: bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomita wiedza na temat omawianych metodologii i teorii humanistycznych, umiejętność ich zastosowania w analizie i interpretacji dzieła literackiego, umiejętność krytycznej dyskusji z wybranymi metodami i teoriami, aktywność i zaangażowanie w trakcie zajęć dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra wiedza na temat omawianych metodologii i teorii humanistycznych, umiejętność ich zastosowania w analizie i interpretacji dzieła literackiego, umiejętność krytycznej dyskusji z wybranymi metodami i teoriami dobry (db; 4,0): dobra wiedza na temat omawianych metodologii i teorii humanistycznych, umiejętność ich zastosowania w analizie i interpretacji dzieła literackiego, znajomość ograniczeń wybranych metod i teorii dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca wiedza na temat omawianych metodologii i teorii humanistycznych z pominięciem niektórych mniej istotnych aspektów, umiejętność ich zastosowania w analizie i interpretacji dzieła literackiego dostateczny (dst; 3,0): wystarczająca wiedza na temat omawianych metodologii i teorii humanistycznych z pominięciem niektórych aspektów, umiejętność ich zastosowania w analizie i interpretacji dzieła literackiego niedostateczny (ndst; 2,0): niewystarczająca wiedza na temat omawianych metodologii i teorii humanistycznych, brak umiejętności ich zastosowania w analizie i interpretacji dzieła literackiego.

Literatura

Obowiązkowa

1. A. Burzyńska, M. P. Markowski, "Teorie literatury XX wieku. Podręcznik", Kraków 2006.
2. A. Burzyńska, M. P. Markowski, "Teorie literatury XX wieku. Antologia", Kraków 2006.
3. "Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy", red. M. P. Markowski, R. Nycz, Kraków 2006.
4. "Encyklopedia gender: płęć w kulturze", red. M. Rudaś-Grodzka et al., Warszawa 2014.
5. Artykuły teoretyków literatury wskazane przez osobę prowadzącą.

Dodatkowa

1. J. Culler, "Literatura w teorii", przeł. M. Maryl, Kraków 2013.
2. U. Eco, "Dzieło otwarte. Forma i nieokreśloność w poetykach współczesnych", tłum. zbiorowe, Warszawa 2008.
3. Ju. Lotman, "Ob iskusstve", Sankt-Peterburg 1998.
4. D. Danek, "Sztuka rozumienia. Literatura i psychoanaliza", Warszawa 1997.
5. T. Hawkes, "Strukturalizm i semiotyka", przeł. I. Sieradzki, Warszawa 1988.
6. "Horyzonty interpretacji. Wokół myśli Paula Ricoeura", red. A. Grzegorzczak, M. Loba, R. Koschany, Poznań 2003.
7. "Intersemiotyczność. Literatura wobec innych sztuk (i odwrotnie)", red. S. Balbus, A. Hejmej, J. Niedźwiedź, Kraków 2004.
8. "Dekonstrukcja i literatura", red. R. Nycz, Gdańsk 2003.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	25
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWS_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do oceny i dokonywania autorefleksji, dzięki czemu ma świadomość poziomu swojej wiedzy i konieczności jej poszerzania oraz doskonalenia zdobytych umiejętności
FWS_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do postrzegania różnorodności kulturowej ludzkości i wynikającego z niej przyjmowania postawy poszanowania, otwartości i tolerancji wobec różnic kulturowych oraz jednostkowych
FWS_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczności lokalnej, a także inicjowania i kultywowania kontaktów międzynarodowych i międzykulturowych
FWS_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do analizowania i objaśniania relacji zachodzących między kulturą i jej instytucjami oraz mediami a mechanizmami władzy
FWS_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do sprawnego i konstruktywnego funkcjonowania w zróżnicowanym otoczeniu kulturowym
FWS_K2_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy w celu realizacji założonego zadania badawczego oraz w sytuacjach zawodowych
FWS_K2_U02	Absolwent/ka potrafi w pogłębionym stopniu analizować prace innych autorów, syntezować różne idee i poglądy, dobierać metody badawcze, opracowywać i prezentować wyniki, pozwalające na rozwiązywanie zadań w obrębie językoznawstwa, literaturoznawstwa, przekładoznawstwa
FWS_K2_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać i poszerzać wiedzę oraz swoje umiejętności badawcze, a także podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania własnych predyspozycji twórczych i naukowych
FWS_K2_U04	Absolwent/ka potrafi integrować wiedzę z różnych dyscyplin naukowych i zastosować ją w sytuacjach profesjonalnych
FWS_K2_U05	Absolwent/ka potrafi merytorycznie argumentować oraz formułować wnioski z wykorzystaniem poglądów własnych i cudzych w języku wschodniosłowiańskim i w języku polskim
FWS_K2_U06	Absolwent/ka potrafi formułować krytyczne opinie o wytworach kultury i cywilizacji na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia, rozumie rolę języka i twórczości literackiej, komunikacji kulturowej i interkulturowej oraz nowoczesnych procesów technologicznych związanych z przetwarzaniem mowy i języka
FWS_K2_U15	Absolwent/ka potrafi podejmować działania w celu doskonalenia poziomu wiedzy i umiejętności, inspirować i organizować proces uczenia się innych osób oraz aktywnie współdziałać i współpracować w grupie
FWS_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie pogłębioną przedmiotową i metodologiczną specyfikę badań nad językiem, literaturą oraz kontekstami kulturowymi z zakresu obszaru wschodniosłowiańskiego, możliwości poszerzania i pogłębiania zdobytej wiedzy, a także twórczego jej zastosowania w działalności profesjonalnej
FWS_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie na poziomie rozszerzonym kluczowe zagadnienia i terminologię specjalistyczną z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, przekładoznawstwa, języków specjalistycznych, komunikacji międzykulturowej, jak i praktyczne zastosowanie tej wiedzy w badaniach filologicznych i działalności zawodowej
FWS_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób uporządkowany, pogłębiony i rozszerzony terminologię, teorię i metodologię oraz procesy rozwojowe z zakresu badań nad językiem, literaturą i ich kulturowymi, cywilizacyjnymi oraz kontekstami historycznymi
FWS_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu dokonania, ośrodki i szkoły badawcze oraz powiązania badań językoznawczych i literaturoznawczych z innymi dyscyplinami z zakresu nauk humanistycznych
FWS_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane zagadnienia komparatystyki językowej lub literackiej, procesy wymiany kulturowej i ich znaczenie dla współczesnych procesów integracyjnych
FWS_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania różnych wytworów kultury właściwe dla tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, przekładoznawstwa

Kod	Treść
FWS_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie elementy współczesnego życia kulturalnego w odniesieniu do obszaru wschodniosłowiańskiego
FWS_K2_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w sytuacjach profesjonalnych rozwinięte metody analizy, interpretacji, problematyzowania i wartościowania różnorodnych wytworów języka do realizacji założonego zadania badawczego